DISQUISITIO DE EO QUOD IUSTUM EST IN CASU DUBIAE AC LITIGIOSAE SUCCESSIONIS…

Georg Gustav Gerdes, Valenti Gonzaga

§. I.

NON heri aut hodie, ſed omni retro ætate, & antiquo, & medio, & novo ævo extitit in Republica caſus dubiæ ac litigioſæ Succeſſionis Regiæ. Iſtud fatum plerumque infauſtum atque funeſtum eſſe ſolet. Pronus enim eſt in motus, turbas, tumultus, factiones, imo bellum civile, lapſus.

- - - cedit viribus æquum
Victaque pugnaci jura ſub enſe jacent.

Suppetunt tamen remedia avertendæ, vel ſiſtendæ calamitatis publicæ; Suppetunt item conſultationes de eo, quod alterutri litigantium magis ſuadendum ſit & conducat. Sed hæc pertinere videntur ad quæſtionem facti, non generali regula, ſed pro diverſo circumſtantiarum, temporum, perſonarum regnorumque habitu definienda. Omnis enim conſilii quæſtio eſt quæſtio facti.

§. II.

Nobis intra Legum & juſtitiæ ſepta manendum id nunc agitur, ut de eo, quod de caſu dubiæ ſucceſſionis Regiæ in univerſum juſtum ſit, exquirere tentemus. Abſit, ut inſignius quoddam noſtræ memoriæ exemplum perſcrutari, ſive ſub cenſuram vocare velimus. Conticeſcere hic jubet juſtiſſima SENECAE reprehenſio *L. 3. Controv. c. 20. Exempla*, inquit, *cum dixerunt, volunt & illa ad aliquod controverſiæ thema redigere. Quod, uti aliquando faciendum eſt, cum res patitur, ita ineptiſſimum eſt, luctari cum materia.*

§. III.

Incertitudo ſucceſſionis regiæ, variis, nominatim quatuor modis, evenire & ſolet & poteſt. I.) Si ambigitur de ipſo ſucceſſionis jure; numne regnum, hactenus ſucceſſi-

vum ex mente Legum fundamentalium, quæ ſuccedendi modum definiunt, deſierit eſſe ſucceſſivum? An quiſpiam amplius ſuperſit, qui juris ſuccedendi capax? II.) quando de jure ſucceſſionis in ſe ſpectato non controvertitur, ſed de proximitatis prærogativa, quoties concurrunt plures ad ſucceſſionem adſpirantes, Regis legitimi agnati vel cognati. III.) Cum ſucceſſor intuitu legitimæ nativitatis eſt ſuſpectus, num forte ſuppoſititius? IV.) ſi Rex ſine hærede deceſſit, relicta tamen uxore legitima quæ ſive manifeſtò ſive veroſimiliter ſit prægnans.

§. IV.

Primus & ſecundus caſus pari fere juris ratione æſtimari debet, niſi quod in primo caſu, ubi de jure ſucceſſionis in univerſum extincto lis eſt, quæſtio vertatur præjudicialis, quæ ſecundum caſum de proximitatis prærogativa inter plures Competitores omnino tollit. Si nullum amplius ſuccedendi jus ſupereſſe decernitur, gratis diſputant Competitores, uter ſit proximior?

§. V.

Id vero, præeunte GROTIO *de Jure Belli & pacis L. II. C. VII. §. 27.* quem ſequitur PUFENDORF *de J. N. & G. L. VII. C. VII. §. 15.* in controverſiam abiit: *Quinam judex ſit competens in primo & ſecundo caſu Litigioſæ ſucceſſionis Regiæ?* Recte monet eximiæ eruditionis JCtus GRIBNERUS *in Principiis Jurisprud. nat. L. II. C. X. §. 8. n. 4. Leges fundamentales imprimis eſſe reſpiciendas in caſibus dubiæ ſucceſſionis Regiæ.* Nullus hinc dubitationi locus, quando pactiones vel Leges fundamentales expreſſis verbis ſive toti populo ſive ordinibus populum repræſentantibus, decidendi arbitrium detulerunt. Tale arbitrium habent ordines regni Portugallici, item, ni fallor, Anglici. Exſtat Specialis hiſtoria typis expreſſa *de jure Parlamenti Anglicani ratione ſucceſſionis Regiæ. Hiſtoire du Droit du Parlement d'Angleterre, touchant la Succeſſion Royal.* Eodem arbitrio gaudent & non ita pridem uſi ſunt, Ordines in Principatu *Neo-Comenſi,* qui

vulgo *Neufchatel* audit, qui rite ſubductis rationibus jurium, quæ ſibi illius terræ competitores, quales erant Princeps Carinianenſis, vidua Ducis de Les diguiere, Princeps Burbonienſis, arrogaverant, tandem pro Rege Boruſſiæ Friderico I. A. 1707. pronunciarunt, quam in rem extant ſcripta & acta publica. Conſulas hic omnino I. P. LVDEWIGS Preuſſiſch *Neuburg* & N. H. GVNDLINGII Hiſtoriſche Nachricht von *Neufchatel* und *Valengin*. In Germania memoratu digniſſimum exemplum vidit remotior ætas in Ducatu *Holſatico* & *Sleswicenſi*, ubi circa medium Sec. XVti, poſt exſtinctam antiquam Ducum familiam, naſcebatur lis de jure ſucceſſionis, quam Domus Oldenburgica ex ſorore ultimi Ducis oriunda petebat. Judicium relinquebatur ordinibus ſeu Statibus, quorum placitum non illubenter amplectebantur Oldenburgici Comites, & inde nati Reges Daniæ & Duces Holſatiæ. Veritatem rei geſtæ comprobat TRAZIGERI *Chronicon MSctum Hamburgenſe Lib. IV.* Et optandum omnino eſſet, in omnibus Procerum Europæ familiis illuſtribus conſtantem ſuccedendi Legem eſſe vel paucis, claris tamen verbis introductam. Siquidem H. CONRING. ad LAMPAD. *P. 3. c. 4.* §. *8.* optime memoriæ prodidit. *In univerſum civitati cuilibet utilis eſt legitima ſucceſſio præ arbitraria, quandoquidem intereſt totius Reipublicæ, ut bonorum poſſeſſio ſit conveniens civitatis ſcopo civili, quo non obſervato mutationibus & multis incommodis quælibet Societas Civilis per ſe obnoxia eſt.* Quemadmodum vero maximopere dolendum ſimulque mirandum, plerorumque, ſi non omnium regnorum fundamentalibus Legibus, neutiquam hoc pomum eridos eſſe ſublatum, ita & nos hoc loco intelligimus Rempublicam, ubi iſtiusmodi Lex fundamentalis vel Conſuetudo ſpecialis deficit, quæ ubi deficiunt difficile eſt controverſias definire.

§. VI.

Ipſum Principem cui ſucceditur ſive abſolutum ſive limitatum gerat Imperium, nihil jure valiturum ſtatuere poſſe, communior ac receptior eſt opinio. v. IO. PHIL. PAL-

THENII, Profeſſ. quondam in Academia Gryph. Celeberr. *Diſp. de Dethroniſatione* §. 2. *p.* 8. niſi quod GRONOVIVS *in notis ſuis ad Grot. Lib.* 2. *Cap.* 7. §. 27. pro Principe pugnet magis, more ſolito, verboſe quam nervoſe, uti obſervat HERTIVS *in not. ſuis ad Puſendorff. l. c.* Inter varias rationes, quæ contra Principem afferuntur, palmaria eſt, quod ſucceſſio non ſit ſub jure Imperii, quippe quod ſe refert ad ſubditos eorumque actiones, poſt fata autem ſe non extendit. GROT. *l. c.* ſive quod ſtylo PVFENDORF. *de J. N. & G. VII,* 7. 15. populus habendi imperii modum Regi haud quaquam commiſerit. Exemplum ex THVANO *Lib. LXV.* affert BOEHMERVS in *Jure publ. univerſali p.m.* 647. *lit. y.* Quamquam non deſint exempla in contrarium ap. PVFENDORF. *l. c.* occurrentia, adeas hic omnino I. V. PESTELS, Prof. Rintel. Diſſ. *de Judice in Dubia ſucceſſione lineali & gradauli Principum* §. 12.

§. VII.

Vereor, ne hæc argumentatio ſcrupulis non careat. Illis in Regnis, quæ ſuperioribus Seculis liquido electiva, & poſtmodum populi voluntate in ſucceſſiva converſa fuerunt, facilior & expeditior eſt decidendi ratio. Lis de Succeſſore Regni tunc pendet ex interpretatione voluntatis & pactionis inter ordines Regni conventæ, eo tempore, quo certæ familiæ jus ſucceſſionis delatum fuit. Hoc in negotio Princeps non tam compaciſcentis, quam ratihabentis & approbantis perſonam ſuſtinet. Aut ſi Princeps compaciſcens dicendus ſit, attamen populus principalis paciſcentis loco haberi debet. Quo fit, ut Princeps *ſolus* ſibi non poſſit ſumere interpretationem conventionis, quæ primario fuit totius populi. Dixi *ſolus Princeps*, ſic innuitur Principem aſſentiente populo litem juſte definire. Quæ hic arcana ſunt conſilia, aliis eruenda relinquimus.

§. VIII.

Obverti poſſet, nonnullis in regnis pactum de ſucceſſione Domus Regiæ vel nunquam extitiſſe, vel non amplius

pſius exſtare, ſed jus ſuccedendi longo temporum uſu invaluiſſe. Ibi vero latet tacitum quoddam pactum, cujus interpretationem ſoli Regi relinquere eo minus par eſt, quo magis dubia eſt mens pacti taciti.

§. IX.

Nihil quidem obſtare videtur, quominus ſoli Principi Litem dirimere integrum ſit, iſtis in regnis, ubi certa Lege vel conſuetudine invaluit, quod Principi citra Populi authoritatem de ſucceſſione Regis diſponere liceat.

§. X.

Vulgo hanc in rem diſcerni ſolet Regnum *Patrimoniale*, & *Non Patrimoniale*. Quod diſcrimen primum ſtabilire voluiſſe videtur GROTIUS *de Jure B. J. L. 1. c. 3.* §. *12. & L. 2. C. 6. P. 3.* cujus veſtigia premit PUFENDORF *de J. N. & G. Lib. VII. C. 6.* §. *16. 17.* & THOMASIUS *in Jurisprud. div. L. 3. C. 6.* §. *133.* qui tamen a priori ſua ſententia diſceſſit *in notis* ad *Huber. de jure Civit. Lib. I. Sect. III. C. III. p. 69. lit. K.* Ejusd. diſtinctionis fundamentum quoque ſollicitat HERTIUS *in Diſſ. de Tutela Regia Sect. 1.* §. *10.* & DITHMAR *in Diſſ. de abdicat. regnorum, aliarumque Dignitatum, tam ſecular. quam Eccleſiaſt.* Si dicendum quod res eſt, tota illa diviſio regni in *patrimoniale*, ubi imperans dicitur habere facultatem alienandi imperium, in theſi fortaſſis tolerari poteſt, ac in hypotheſi applicatio ejus deficere videtur, recte monente *Cl.* TREVERO *in not. ad Pufend. de O. H. & C. C. IX. p. 515.* & THOMAS. *in not. ad Huber. l. c.* Hactenus enim non liquido conſtat, num in cultioris Europæi orbis partibus, re ipſa detur regnum vere & omnino patrimoniale? Ajunt Doctores, tale regnum eſſe, quod armis aut jure belli ſibi quæſivit Rex, aut, ubi ſuum ſibi populum ipſe fecit. Unde autem pro certo definiveris, num hoc vel illud regnum ſive armis quæſitum fuit, ſive interveniente pacto. Scimus permultos Principes ac Reges, etſi armis regna in ordinem inque poteſtatem ſuam redegerint, nihiloſecius tutamen & præſidium juris ſui in pa-

ctis

ctis & agnatione, quam in iure belli collocare maluiſſe. Quale quid de Henrico VII. Angliæ Rege, diligenter annotavit BACO DE VERVLAMIVS *in Hiſtoria Henrici VII.* paſſim. Illud palam eſt, Civile ſ. internum bellum, quod in ſtatu Reipublicæ turbulento uni procerum occaſionem nanciſcendi imperii dedit, nullum juſtæ acquiſitionis titulum tribuere. Omne enim tunc jus pendet ex voluntate & conſenſu populi. v. COCCEII Diſſ. *de Teſtamento Principum.*

§. XI.

Quæ cum ita ſint, tutius videtur, ut extraordinaria Principis diſponendi poteſtas de Regni ſucceſſore repetatur non ex diſcrimine regni patrimonialis vel non patrimonialis, ſed ex ſpeciali regni Lege ac conſuetudine, & quidem certa non ubi vis obvia, vid. IO. P. LVDEWIGS Diſſ. de *Obligatione Succeſſoris in Principatum.*

§. XII.

Major difficultas ac diſſenſus eſt de eo, *num poſt fata deceſſoris penes ipſum populum ſtet arbitrium decidendi?* Sunt 1) qui fluctuant & rem implicant, ſunt 2) qui promiſcue negant, 3) ſunt qui omnino & ſimpliciter affirmant, ſunt 4) qui diſtinguunt.

§. XIII.

Primæ *fluctuantium* claſſi non temere adſcribuntur GROTIVS *&* PVFENDORF. *ll. citt.* Uterque quidem & regi & populo abnegat poteſtatem iudicandi. GROTIVS tamen populi arbitrio locum tunc concedit, ſi de *primæva populi voluntate* (i. e. de mente pacti ſuper ſucceſſione regni) quæſtio incidat. Aſt hæc reſtrictio ipſum aſſertum tantum non deſtruit. Etenim ſemper aut tamen plerumque in caſu ambiguæ ſucceſſionis Regiæ, quæſtio incidit de primæva populi voluntate. Ergo ex mente ipſius Grotii, contra Grotium inferri poteſt ſemper vel plerumque Populi voluntatem ſequendam eſſe, uti recte hoc obſervat rectioris iudicii JCtus Hall. Dn. BOEHMERVS *in Jure publico univerſali*

verſali P. Spec. L. 3. c. 4. p. 641. Similiter PVFENDORF. all. l. eo tandem delabitur, populo declarationem voluntatis relinquendam eſſe. Monet quidem hanc declarationem non eſſe ſententiam *judicialem*, quod & facit WERNHERVS *in Elem. J. N. & G. C. 21.* §. *8.* ſed, interprete TREVERO *in notis ad Pufendorff. de O. H. & C. Cap. X. P. 12. n. 12. p. m. 528.* declarationem convenitionalem, qua populo tanquam paciſcenti jus ſit interpretandi pacti contenta, ſecundum indolem & intentionem negotii, de quo fuit initum: Sit ita, ſufficit, declarationem populi, utut in ſe non dici poſſit ſententia judicialis, tamen æque ac hanc valere, & litigantes adſtringere, id quod GROTIVS & PVFENDORFIVS minime inficiantur, *vide infra* §. *12. 18. 19.* Parum itaque abeſt, ut in doctrina GROTII & PVFENDORFII aliqualem perplexitatis imo Logomachiæ ſpeciem latere dixerim.

§. XIV.

Inter eos, qui populo arbitrium promiſcue adimunt, eminet VLR. HVBERVS *in Tr. de Jure Civitatis L. 1. Sect. 7. C. 7.* §. *52. 53.* ubi cenſet hujus controverſiæ non alium eſſe judicem, quam ferrum & bellum, a qua ſententia non alienus quoque videtur, DITHMARVS *in Diſſ. de Abdicat. regnorum Cap. 11. Qu. 2. lit. f. p. 31.* & Cl. Dnus TREVER *in notis ſuis ad Pufendorff. de O. H. & C. l. c.* qui & ex *Livio L. 28. c. 21.* refert ſæpius ſingularium bello & particularium certamini rem totam eſſe commiſſam. Sed facile diſcernendum erit, id quod fieri ſolet & id quod fieri debet. Nemo ignorat plerumque non tamen ſemper inter Competitores dubiæ ſucceſſionis Regiæ bello armisque contendi. Incidunt caſus, incidunt tempora, quæ hanc Litem non ſine armorum ſtrepitu dirimi permittunt, t. BVDDEO *in ult. Diſquiſ. de jure Auſtriaco in regnum Hiſpan. P. II.* Id vero nunc quæritur: qualem procedendi modum leges juſtitiæ præſcribunt. Bellum eſt publicarum Litium judicium, ſed non niſi ſubſidiarium, ſi alia deficiunt media, & cauſa eſt liquida. Secus ſi fit, potius latrocinium quam juſtum bel-

lum erit. vid. GROT. *de J. B. & P. L. 2. Cap. 23. §. ult.* PUFENDORF. *de J. N. & G. L. 2. C. 2. §. 5. ſq.* COCCEII *Diſp. de Armis illicitis* §. 16. Lex enim & obligatio naturalis pacem, quousque fieri unquam poteſt, tueri præcipit, ob deteſtabilem belli indolem, quod eſt omnium calamitatum, ſcelerum, injuriarum ferax, absque ullo ſontium & inſontium diſcrimine. Quoties igitur alius ſuppetit modus, ſævum atque inhumanum foret, impetu ruere in bellum. Id maxime valet quoad competitores ſui ceſſionis, in quos cadit obligatio erga patriam, quales hoc loco ſunt Regii agnati vel cognati, in Regno, cujus de ſucceſſione agitur, nati & educati, inque numerum Civium aſſumti. Iſtius vero ſanctiſſimæ obligationis ea eſt efficacia, ut conſtanti & præſentiſſimo belli inteſtini horrore corripiantur, proni in quodvis advertendi publici exitii auxilium, etiam privata jactura generoſe & juſte redimendum. Enimvero in cauſæ ligitioſæ Succeſſionis Regiæ alius datur litis dirimendæ modus, nempe vel arbitrium conventionale ſ. negotium nonnunquam ſorti relinquendum, & a fortunæ arbitrio deciſio exſpectanda, quod non omnimode improbandum eſſe, cenſent BERNEGGER in *Quæſt. ad Tacit. Agric. C. 6. n. 5. p. 178.* BOECLER *Tit. III. Diſſ. p. 457.* quamquam Dn. PESTEL *in Diſſ. all.* §. *XI. & XV.* utrumque modum reiicere velit, l. judicium populi de quo mox in ſeqq.

§. XV.

Affirmativam ſententiam, quod populus ſit judex competens, indiſcriminatim tuentur HERTIUS *in notis ad Pufendorf. de J. N. & G. L. VII. C. 7. §. 15. lit. a. p. m. 1050.* BARBETRAC *in not. ad Grot. L. II. C. VII.* §. 27. quos ſequuntur H. E. KESTNERUS *in J. N. & G. ex ipſis fontibus, ad ductum Grotii, Pufendorfii & Cocceji derivato C. 3. n. 23.* KULPIS. *in Colleg. Grotiano p. 68.* §. 6. WALCHIUS in dem philoſophiſchen *Lexico* voc. Erb-Folge eines Reiches, plures quæ alii, a Domino GRIBNERO *in Juriſprud. nat. L. II. C. 10. §. ult.* allegati.

§. XVI.

§. XVI.

Diſtinctionis temperamentum ſuppeditat Excell. ævi noſtri JCtus, Dominus BOEHMERVS *in Jurepubl. univerſal. L. 3. C. 4. p. 640.* ubi diſtinguit, *num alteruter, num vero neuter litigantium ſit in poſſeſſione regni;* Fortean, quod pace tanti Viri dixerim, hic ſcrupulum injiciet, quod difficilis admodum applicationis & æſtimationis videatur, num quis ſit in plena totius regni poſſeſſione, quam certe occupatio ſedis regiæ vel partis territorii non tribuit. Equidem, ſi alteruter competitorum, univerſum copiarum militarium cœtum, claſſes maritimas, inſignia regni, ſuam in poteſtatem redegerit, non abs re poſſeſſionem ſibi vindicat, etſi pars territorii & regni incolarum reſiſtat, aut univerſæ Reip. factionibus diſtrahatur. Si neuter litigantium in poſſeſſione eſt, populo arbitrium judicandi concedit Dominus BOEHMERVS. Aſt ubicunque litigantium Regni poſſeſſionem vere adeptus eſt, populi judicium ceſſare tradit. Scias BOEHMERVM non loqui de nuda poſſeſſione, ſed de illo caſu, quo populus Principem, qui ſucceſſionem ante dubiam occupat, pro juſto & legitimo Principe agnovit, ſine ulla reſervatione arbitrii circa ſuccedendi Jus hactenus ambiguum. Cum vero unus Competitorum poſſeſſionem regni quidem nactus, neque tamen pro legitimo Principe publice agnitus, & declaratus fuit, ſupereſt dubitandi ratio, numne ſalvum maneat populi arbitrium.

§. XVII.

Ea in ſpecie, qua neuter *litigantium* actu regnum poſſidet, aut, ſi mavis, neuter adminiſtrationem regni fecit ſuam, manifeſtum videtur, penes populum ſtare deciſionem controverſæ Succeſſionis Regiæ. Ibi enim habitus & ſtatus Reipublicæ abiit in quandam ſpeciem interregni ſ. extraordinarii, quod oritur in regnis ſucceſſivis, extincta domo regnatrice, aut ubi controverſa vel dubia eſt ſucceſſio, HARTKNOCH. *Lib. 1. de Polonia c. 2.* & HERT. *in not. ad Pufend. c. l. §. 7.* Hujus ea eſt conditio, ea indoles, ut

exercitium ſummæ poteſtatis tantiſper i. e. durante interregno redeat ad populum v. PVFENDORF. *de J. N. & G. L. 7. C. 7. §. 7.* & *in Diſſ. de Interregno*, add. HERT. *Element. prud. Civil. P. 1. Sect. 12. §. 13.* Aſt forte quis ſtatum interregni in caſu dubiæ Succesſionis Regiæ admittere nolit. Dixeris tamen tunc cum Republica æque comparatum eſſe, ac ſi ipſe Princeps impedimento, quod ipſe ſua voluntate auferre nequit (e. g. ob minorennitatem, animi morbum, captivitatem) imperium capeſſere impeditur. Recte, puto, ſtatuas, in caſu talis, quod diximus, impedimenti, adminiſtrationem Reipublicæ & Imperii populo ejusque ordinibus, qui populum repræſentant, relinquendam eſſe, ob tacitam & valde probabilem populi, quando in Principem imperium transtulit, voluntatem. Conferas hic BOEHMERVM *in Jure publico Univ. c. l. p. 641.*

§. XVIII.

Quamobrem, ſi in illo ipſo Reipublicæ ſtatu, quo neuter competitorum regni adminiſtrationem tenet, exercitium ſummæ poteſtatis eſt penes populum, nulla dubitandi ratio relinquitur, quin Populus vel Ordines & Proceres, Statusque Regni, vi ſummæ poteſtatis de ſuccesſione huc usque ancipiti, per modum & in vim Legis fundamentalis judicium recte ferant. Objectio GROTII & HVBERI, cl. quod populus, quamdiu ſtirps familiæ regnatricis ſupereſt, omnis jurisdictionis expers ſit, ultro cadit in ſtatu dubiæ Succesſionis, ubi ex indole interregni vel impedimenti facto ſucceſſoris non tollendi, ſummam poteſtatem, ſtante illo Reipubl. habitu, populo tantiſper deferri, paulo ante commemoravimus.

§. XIX.

Accedit aliud aſſerti robur. Nihil juſtius, nihilque magis licitum eſſe poteſt, quam id, quod reipublicæ tranquillitatem firmat vel reſtituit atque conducit ad abrumpendum interregnum, quale Rempublicam, in hoc triſti fato calamitatum ſive periculorum plenisſimo, turbat & affligit.

affligit. Valet hic illud tritum. Salus publica ſuprema Lex eſt. Nullum vero promptius hanc in rem, nullum expeditius conſilium ac remedium ſuppetit, quam populi decretum de legitimo impoſterum ſucceſſore. Unde enim quæſo jus ſuccedendi eſt enatum, niſi a totius gentis cum primo Rege diſpoſitione? Cum itaque populus, qui nunc eſt, idem ſit, ac qui olim faſces imperii primo acquirenti detulit, uti evincit PESTEL *in Diſſ. all. l. 13.* facile eſt ad intelligendum, quod & hic paria ſibi vindicare jura merito videatur. Accedit, quod cardo rei vertatur in interpretatione pacti & legis fundamentalis de ſucceſſione domus Regiæ. Quæ interpretatio populo iſtius pacti & legis authori vel minimum parti principali merito tribuitur. Quilibet enim ſuorum verborum optimus eſt interpres.

§. XX.

Ne vero quis temere hæc aſſerta credat, lubet provocare ad quædam exempla; cum in Anglia inter roſam albam & rubram, ſeu Domum *Eboracenſem* & *Lancaſtrenſem*, lis ingens de ſucceſſione eſſet nata, hæc domus quidem aliquamdiu prævaluit, ſed poſtea ſententia a Parlamento Londinenſi pro Eboracenſi fuit lata, ac tandem Henricus VII. utraque roſa conjuncta funeſtam illam litem feliciſſime extinxit, ducens Eliſabetham, Eduardi IV. filiam natu-maximam, in qua jus Eboracenſium maxime conſederat, v. FRANC. BACO de VERULAMIO *in Hiſtoria Regni Henrici VII. Angliæ Regis*, & GEORG. BATEI *Elenchus Motuum Nuperorum in Anglia, Lond. 1663. in 12.* Sic 2) hac ex ratione Eliſabetha in ſenatu ordinum declarata Angliæ Regina, vid. CAMBDENUM *in Hiſtoria Eliſabethæ P. I. in pr. La criſe & le ſupplement de la criſe par Monſ.* STEELE. Et *Hiſtoire ſuccincte de la Grand Bretagne.* 3) In Suecia aliquot ante annos, omnes qui 1719. comitiis interfuere, juſſerunt Ulricam Eleonoram eſſe Reginam, a qua deinceps onus imperii in maritum ſuum Sereniſſimum Fridericum, Regem noſtrum clementiſſimum, ordinibus con-

ſentientibus eſt devolutum. Adeo vere Regia dona mentis hujus noſtræ Reginæ clementiſſimæ, ejusdemque Sereniſſimi Mariti, Friderici, Regis jam noſtri clementisſimi, divinitus agitatæ omnium iſtius Regni ordinum oculos ſplendore ſuo feriebant, v. den eilfertigen Entwurf über die *Succeſſions*-Folge, bey dem Abſterben Seiner Königl. Majeſt. in Schweden, it. Die Sammlungen wegen der Regierungs-Form herausgekommenen Schriften; zumahlen Hiſtoriſche und Gründliche Nachricht von dem Rechte der *Succeſſion* im Königreich Schweden. 4) In Moſcovia nuper, cum Imperator Ruſſorum Petrus II. nulla relicta uxore & prole decederet, Proceres Imperii Annæ Iwanowнæ, uxori defuncti Ducis Curlandiæ Friderici Wilhelmi, & filiæ Imp. Ruſſorum Joh. Alexiewitz, gubernacula Imperii, præteritis Catharina Iwanowna, uxore Ducis Megapolit. aliisque proximioribus, tradiderunt. Quid vero hæc declaratio effectura ſit, dies docebit & noſtrum eſt, effectus inde orituros religioſo prætermittere ſilentio.

§. XXI.

Quid vero? *Si alteruter competitorum occupavit regnum citra publicam & certam populi agnitionem?* Ita quidem eſt, quod hæc nuda poſſesſio det facultatem adminiſtrandæ & exercendæ Majeſtatis, ibi enim quoque valet illud, *Beati poſſidentes.* Attamen, quamdiu Princeps publicam populi agnitionem nondum impetravit, ipſum jus imperii legitimum quaſi in ſuſpenſo eſt, præſertim, cum valde lubricum & anceps videtur definire, an & quousque poſſesſio regni acquiſiti dici debeat, *ſupra* §. *16.* Neque tunc turbulentus Reipublicæ ſtatus, neque cœterum poſtulata deſinunt. Manent turbarum & litium reliquiæ. His populi judicio obviam eundum eſt, per rationem adductam *in* §. *19.*

§. XXII.

Ex adverſo, ubi unus litigantium poſſesſionem & adminiſtrationem regni occupavit, *ſubſecuta ſpontanea agnitione populi,* ſuccesſio dubia eſſe deſiit. Eſt enim agnitio inſtar

judicii,

judicii, quod antehac erat penes populum. Secus eſt, ſi forte populus, etiam facta interim agnitione, ſibi reſervavit arbitrium definiendæ legitime Succesſionis Regiæ.

§. XXIII.

Hiſce ita præſtructis dicendum nunc erit, 1) de *modo*, 2) de *norma*, 3) de *effectu dijudicationis*, 4) de *habitu & ſtatu Reipublicæ, quamdiu lis ſuper Succeſſione regni pendet*. *Modus* dijudicationis minime æſtimari debet ſecundum formam proceſſus forenſis. Natura enim negotii poſtulat, comitialem Tractatum & comitiale Decretum, cujus rei indoles ne vulgo quidem ignoratur. Id fortasſis in quæſtionem proponi poſſet: *annon quemlibet litigantium ſeorſim audire & mutuas deductiones admittere par fasque ſit?* qualequid in lite de ſuccesſione Principatus Neo-Burgici, (Neuf-Chatel) contigit, uti produnt acta hanc in rem publica, v. FABRI Staats-Cantzeley.

§. XXIV.

Nunc forte refert, an diſceptetur vel de ſola ambigua mente Legum fundamentalium, ſuper Succesſione Regni hæreditaria extantium, vel 2) de circumſtantiis facti, quæ nonniſi ad jura partium invicem decertantium pertinent. Si prius, non facile obloquor exiſtimanti, nil aliud in ipſo dijudicationis actu requiri, quam populi vel ordinum diſcusſionem vel explicationem comitialem. De ſenſu & mente dictarum Legum fundamentalium, quæ ſunt populi voluntas, optime ipſi populo conſtat, & quidem vel ex pacti hereditarii tenore, cauſis & circumſtantiis, vel ex conſuetudine juniorum temporum. Ubi autem quæſtio vertitur de circumſtantiis facti, quoad partium jura, ubi mutuæ deductiones non immerito deſiderantur, quæ & priori in caſu fortasſis neceſſariæ tunc videbantur, quando pactum de ſuccesſione Regia vel in ſcriptis non extat, vel de ejus mente, ob ævi longinquitatem nil tuto inveſtigare licet.

§. XXV.

De *norma dijudicationis* annotabimus quæ ſequuntur.

Primo, Jura de cauſis privatarum hæreditatum civilia, quousque mere civilia ſunt, carent hic autoritate legali. THOMAS. *ad Huber. de jure Civit. p. m. 286.*

Secundo, Palmarium & capitale diſcuſſionis momentum ſuppeditant, inſtrumenta Legum & pactionum publicarum de ſucceſſione Regia, ſi quæ exſtant. Poſteriora quidem derogant prioribus, dummodo valor poſteriorum ſit in aprico. Alioquin in dubio vetuſtiora pacta prævalent, ob legitimam præſumtionem, quod populus ratione ſucceſſionis a primæva ejus voluntate & intentione non abiiſſe cenſeatur, BOEHMER *in jure publ. univerſal. L. 3. c. 4. p. 642. lit. Z.*

Tertio normam præbent circumſtantiæ & conditiones, quales tempore primi pacti de ſucceſſione Regia fuerunt. Illæ enim aptiſſimam ſuggerunt voluntatis interpretationem. Diſcimus inde quanti momenti & pretii ſit juſta & plena Hiſtoria ordinatæ ſucceſſionis Regiæ. Dolendum vero, uti in antecedentibus advertimus, plerisque in regnis hanc Hiſtoriam valde in obſcuro eſſe, imo penitus deficere.

Quarto ſubſidii loco ſunt mores gentium univerſales, dum enim modum ordinemve ſuccedendi populus non determinavit, nil novi conſtituere ſed ſe accommodare voluiſſe videtur ad mores aliarum rerumpublicarum communes; quod fuſius exponit ſæpe laudatus Dn. BOEHMER *c. l. p. m. 638. lit. t.*

Quinto in auxilio advocari debent regulæ interpretationis & præſumtionum legalium, quæ ſpeciatim ad caſum ambiguæ ſucceſſionis Regiæ pertinent.

§. XXVI.

Dabimus ſpecimina. *Prima* præſumtio ſpecialis, quod in dubio optima & tutiſſima dijudicandi ratio ſit, quæ ſaluti Reipublicæ magis congrua & minus periculoſa. Nititur hæc regula iſto vulgari atque vniuerſali aſſenſu comprobato

comprobato axiomate. *Salus publica, ſuprema Lex eſto. Secunda* præſumtio ſpecialis: In dubio ſucceſsioni lineali, ſeu ut CABOTIVS *1. Diſp. 14.* eam vocat, legitimæ & individuæ locus dandus, quæ in eo conſiſtit, ut, quo ordine quisque ab auctore ſtirpis regnatricis deſcendit, eo lineam velut perpendicularem conſtituat, & inde quilibet ad regnum vocetur, prout ipſius linea alias præcedit, nec de una linea in alteram fiat tranſitus, quoad ex priori aliquis adhuc ſuperſit, licet forte exiſtat, qui propiori gradu proxime defunctum Regem attingat. Si vero prima linea exſpiraverit, ſucceſsio tunc ſecundum alteram lineam, non ſecundum gradum defertur, quod demonſtrat GRIBNER *in Principiis Jurisprud. nat. L. II. C. X. §. 313.* Et hic ſuccedendi modus in regnis Europæis hodie quidem prope in univerſum invaluit, vid. *Excell. Dominus* ANDR. WESTPHAL. Patronus ac Præceptor noſter ætatem devenerandus, *in Commentat. de Impedito Jurisprud. nat. progreſſu p. 110.* Cœterum de hac ſucceſsione lineali ejusque diviſione in *agnaticam & cognaticam legi merentur* GROT. *de J. B. & P. L. 2. C. VII. §. 22.* PVFENDORF. *de J. N. & G. L. VII. Cap. VII. §. 13.* ibique HERT., HVBERVS *de Jure Civitat. Sect. 7. C. 7. §. 17.* ibique THOMAS. & qui primo loco erat nominandus, SCHILTERVS *in Diſſ. de origine & uſu ſucceſſionis linealis,* cui quam maxime addas PESTEL. *in Diſſ. de judice in dubia ſucceſſione lineali & graduali Principum §. 6.*

Tertia præſumtio ſpecialis. In dubio fœminæ ejusque deſcendentes regiæ ſucceſsionis ſunt incapaces 1) quod populus initio conſtitutarum rerumpublicarum Reges, non Reginas elegit. 2) Quod fœminæ non æque ad imperium aptæ ſint ac quidem maſculi, nam plerumque indigent alieno auxilio & directione; quemadmodum multis Legibus ex hac ratione cautum & conſtitutum fuit, & ſine curatoribus nihil agere posſint, ne ob imbecillitatem ſexus decipiantur. Non convenit ut illæ imperent, quæ alterius auxilio indigent, quo ſenſu forſan ARISTOTEL. *1. Pol. VIII.* ait: *mas ad imperandum, fœmina ad parendum nata eſt.* Adſunt

ſunt quidem exempla heroicarum fœminarum, qualia quidem ſerie produxit longa GROSSERVS *in Diſſ. de fœminarum meritis in rempublicam earumque prærogativis in republ. conceſſis*, aſt rariora, a quibus regulæ non deſtruuntur. Conferas hic velim BOEHMERVM *in Jure publ. univ. l. c. §. 24. lit. c.* GRIBNERVM *in Jurisprud. nat. L. II. C. X. §. 4.* WALCHIVM im philoſophiſchen *Lexico* voc. Erb-Folge eines Reichs; quam & præſumtionem fulcit, quod in feudis fœmina in dubio non ſuccedat. Atque hæc præſumtio Legalis plurimum, credo, valebit in caſu, ſi fœmina Regia ſive filia & ſoror nupta ſit, inque matrimonium elocata citra Conſenſum ordinum. Nam juris gentium cenſetur, ut fœmina regia, quæ ſine placito ordinum matrimonium contraxit, jus ſucceſſionis perdat, quem juris articulum plane adſtruunt ARNISAEVS *de Republ. L. 2. C. 2. Sect. 12. n. 148.* MYLERVS AB EHRENBACH *in Gamologia illuſtrium Cap. V.* Ratio eſt, quia alias facile imperium in extraneos devolvi poſſet, cum per matrimonium in aliam tranſeant familiam, quod contra intentionem populi fuiſſe videtur. Id vero in diſceptationem abiit: *Numne fœminæ deficientibus maſculis heredibus in ſubſidium regimini admoveri poſſint.* Affirmatur de illis locis, quibus ſucceſſio *cognatica*, quæ & *Caſtiliana*, a more in regno Caſtiliano uſitato, audit, eſt recepta, quæ id habet peculiare, ut fœminis aditus quoque ad regnum pateat, adhibito tamen hoc temperamento, ut fœmininus ſexus maribus ejusdem lineæ omnibus etiam remotioribus poſtponatur, hisque deficientibus demum ad fœminas aut ex iis natos fiat regreſſus. Et hic ſuccedendi modus adhuc frequens eſt, non ſolum in *Hiſpania*, uti advertit Dominus WESTPHAL. *in Diſſ. cit. p. 110.* ſed & in *Anglia, Suecia, Dania, Portugallia* & *Moſcovia*. Negatur vero Quæſtio de iis locis, ubi *ſucceſſio agnatica* locum habet, cujus quippe Leges mares ſaltem ad regnum ſuo imperio tractandum admittant, fœminis vero ex iis deſcendentibus omnino excluſis. Vocant etiam hanc ſucceſſionis ſpeciem *Franicam*, quod in Galliæ regno illa recepta ſit, dum ibi ſexus

ſaltem

ſaltem eminentioris ratio habetur. Exemplum ejusmodi ſucceſſionis nobis ſiſtit Celeb. Dominus WESTPHAL. *in Diſſ. cit. p. 110.* Quæ hactenus diſſeruimus ſcripta ſequentia reddent illuſtria GROT. *l. c.* §. *22. 23.* PUFENDORF *l. c.* §. *13.* LIMNAEUS *in notitia regni Francici veteris C. V. p. 414. Opuſc. Vol. 2* HOFFMANN *de Origine LL. Germanicar. C. 2. Period. 3. Sect. 1.* WILLENBERG *in ſicilimenť. Jurisprud. Gent. L. 2. C. 7.* §. *38.* Adeas vero hic omnino C. THOMASII *Diſſ. ſ. t. Hiſtoria affectuum ſeſe miſcentium de Gynocratia.*

§. XXVII.

Jus, quas adduxi, præſumtionibus non adverſatur, quod in dubio forte interpretatio capienda ſit contra illum, qui in pactis fundamentalibus hæreditariis Regiis, clarius loqui debuiſſet. Etenim quod in dubio præſumtio capiatur contra eum, qui clarius loqui debuiſſet, non aliter valet, quam de eo, qui clarius loqui & debuit & potuit, i. e. libertatem clarius loquendi habuit. Aſt populo in publicis regni negotiis vix & ne vix quidem permittitur, libere, aperte, cordateque planis verbis mentem ſuam exprimere. Unde iſta forte obſcuritas, quæ ſubeſſe putatur, Ordinum negligentiæ vel culpæ imputari nequit.

§. XXVIII.

Ipſum peractæ dijudicationis decretum eo gaudet effectu, ut competitores ſive excluſi, ſive præteriti, ſive in futurum ſucceſſionis caſum rejecti, huic Decreto comitiali, tanquam Legi publicæ & ſanctæ ſtare teneantur. Enimvero populus vel concilium ordinum, qui univerſum populum repræſentant, judicium tulit vi ſummæ poteſtatis. Hujus autem actus nulli alterius juri ſubjacent, neque humano arbitrio irriti reddi poſſunt. Idcirco tale decretum comitiale, ſi ſolam juſti & æqui rationem ſpectes, non minus valet quoad illum competitorem, qui eſt forte Princeps extraneæ Reipublicæ. Quicquid enim vi ſummæ poteſtatis de negotiis, nonniſi propriam Rempublicam contingentibus, Legis inſtar ſtatuitur (cujus indolis eſt illud

ipſum comitiale decretum) id extraneo Principi impugnare l. ſubvertere nequaquam licet. Quemadmodum is, in ſua Republica neminem injuriam facere, ſibi videtur, ita aſperum atque indecorum foret, judicium, quod alter populus de ſucceſſione dubia jure ſummæ poteſtatis tulit, injuſtitiæ accuſare. Neque, puto eſt, cur Princeps præteritus l. excluſus de injuria ſibi facta juſte conqueratur. Jus ſucceſſionis incertum & anceps erat. Ubi nullum jus certum, ibi nulla injuria, nulla juris quæſiti ademtio. Dandum quoque hic aliquid eſt obligationi erga Patriam, in ſtatu tranquillo, quoad fieri licet, conſervandam. Quæ obligatio tam late patet, ut patriæ ſuccenſere nefas, & juri ſuo cedere non modo generoſum, ſed etiam neceſſarium imo quandoque conſultius videri debeat. Non incongrue hic aptaveris illud Jocaſtæ apud SENECAM THEBAID. 4. *act. Melius eſt exilium tibi, quam reditus iſte.*

§. XXIX.

Sunt porro alii dijudicationis effectus, præſertim, ſi illa omne ſucceſſionis *jus in univerſum* aufert & neminem ſucceſſionis capacem ſupereſſe declarat. Id quod recte fit, quoties omnes Candidati ejus ſunt conditionis, quæ qualitatem ſuccedendi dubiam reddit, e. g. quando competitores ſint fœminæ nupti, vel ex fœminis Regiis nuptis nati; nunc vero non ſatis liquido conſtat, quousque populus in filias regias earumque Liberos jus ſucceſſionis transferre voluit. Tali igitur in caſu, quando ſtirpem regnatricem extinctam eſſe populus decernit, plenum inde naſcitur interregnum, Reipublicæ nonnunquam utile, PVFENDORF *in Volum. Diſſertat. p. m. 295. de Interregno.* Tunc vero ſumma poteſtas revertitur ad populum, GROT. *de J. B. & P. L. 1. C. III.* §. *7.* ibique Commentatores. Conſequitur inde, quod forma Monarchica, & omnes Imperii Monarchici affectiones ſeu qualitates, cuncta item, quæ antiquum Statum Monarchicum, qua ſpecialis Principis perſonam & aulæ habitum ſupponunt, per ſe ultro corruant,

ita

ita quidem, ut penes populum ſtet arbitrium & optio, quousque Reipublicæ & aulæ ordinationem denuo efformare conſultum putet, ſin vero novum Regem adſciſcere placuerit, imperium ejus certis Legibus & limitibus circumſcribere licet, quia prioris formæ vincula, ipſo ut ajunt, jure diſſoluta ſunt. Si vero populus in Regem libere imperium conferre velit, hoc facere poteſt, ſiquidem populo, cui jus eſt de ſubjecto ſummi Imperii ſibi proſpicere, liberum jure nat. relinquitur, ſuo juri renunciare, idque in alium transferre, recte obſervante G. S. TREVERO *in not. ad Puſend. de O. H. J. C. p. m. 524.*

§. XXX.

Huic tamen arbitrio mutandæ formæ Monarchicæ in Ariſtocraticam, tunc locus non erit, ſi extent Leges fundamentales, quæ in caſum interregni diſponunt de eligendo in poſterum Rege. Ubi formam Reipublicæ, ob ſanctam & venerabilem Legis fundamentalis authoritatem, etiam pleno in interregno mutare non licebit, quamvis arctior imperandi modus in electione novi Regis poni queat.

§. XXXI.

Longe diverſus eſt regni, cujus de ſucceſſore regni ambigitur, habitus, *quam diu lis & diſſenſio comitialis pendet.* Si enim alteruter litigantium adminiſtrationem regni ſibi vel armis vel connivente populo vindicavit, is tantiſper lite pendente gaudet *exercitio jurium Majeſtatis*, ſ. ut Angli diſtinguunt, *Rex eſt de facto*, non *de jure*. Neutro regnum poſſidente, eſt quidem interregni ſpecies. Utroque tamen in caſu ante Litis deciſionem comitialem, forma Imperii mutationem pati non videtur, cumprimis ſi ipſum jus ſucceſſionis liquido apparet, atque de ſola proximitatis prærogativa contenditur. Tunc mutatio quoad modum imperandi læderet jus ſucceſſoris.

§. XXXII.

Hactenus de *primo* & *ſecundo* generali caſu dubiæ ſucceſſionis Regiæ diſſeruimus. *Tertius* caſus eſt, *ubi ſucceſſor ratione juſtæ nativitatis eſt ſuſpectus, ob incertitudinem, annon*

forte *ſuppoſititius* partus fuerit. Neque deſunt complura ſuppoſiti partus regii exempla, quæ cumulare non attinet.

§. XXXIII.

Meminiſſe oportet, in Succesſione Regnorum & Principatuum, *evidentem* requiri partus certitudinem, & majorem quam in privatis familiis, GROT. de *J. B. & P. L. 2. C. 7. §. 16.* quo fit, ut partus Regius, ſecundum ſpecialem Regni Conſuetudinem aut Legem, publico aſpectu edi debeat. Hoc more non rite obſervato, dubitatio de regio partu legitimo, minime barbara vel mira videri debet. Ais, præſumtione juris partum cenſeri legitimum. Id quod valet quoad liberos privatæ ſortis, non ita promiſcue quoad Liberos Regios. Horum legitima conditio requirit, ut non modo 1) ſtante matrimonio, ſed etiam 2) ſecundum regni conſuetudinem & legem publica fide naſcantur. Quamobrem generalis illa præſumtio, quandoque pro circumſtantiarum habitu infirmatur per contrariam præſumtionem, ſiquidem parentes regii neglexerint publici aſpectus Teſtimonium.

§. XXXIV.

Dabitur itaque caſus, ubi partus Regius, merito ſuſpectus eſt. Huius vero ambiguitatis iudicium ipſe Pater Rex ſibi ſumere non poteſt, quoniam eſt cauſa ipſius propria. Omne arbitrium ſtabit penes populum eiusque ſtatus. Ita et *Wilhelmus*, Angliæ Rex, quæſtionem de legitimo ſtatu filii, quem *Jacobus II.* ex ſe et uxore Regina natum affirmabat, populo dubitante vel reclamante, Parlamento, i. e. populi Anglicani Delegatis relinquendam eſſe cenſuit *in Maniſeſto ſuper occupatione Angliæ.* Iſta tamen lis, ni fallor, manſit indeciſa, *Prætendente*, ut vocant, aliis ex cauſis a ſucceſſione Regni iam dudum excluſo.

§. XXXV.

Si quæras, num, controverſia de Legitimitate partus Regii pendente, incertus ille ſucceſſor imperium ſibi iure vindicare posſit? non deeſt, cur neges. Omnis ſuccedendi ratio eſt ex agnatione, quæ cum eſt ambigua, ipſum Succesſionis jus tantiſper deficit. Conſequenter Reſpublica incidit in ſtatum interregni (v. *ſupra §. 17.*) niſi Populus ſuſpecto Principi ante ſucceſſionem, ex iuſta alia e. g. criminis publici cauſa, ſpem ſuccedendi omnino ademerit, et Legitimum Regem ſibi adſciverit.

§. XXXVI.

§. XXXVI.

Reſtat poſtremus dubiæ ſucceſſionis regiæ caſus, *cum Rex abſque Regni herede occumbit, relicta uxore, vel palam, vel probabiliter praegnante.* De hoc eventu quædam annotarunt AERODIVS *in ff. rerum ab antiquitate judicatarum. L. V. Tit. II.* et PVFENDORF. *de J. N. et G. L. VII. C. VII. §. 10.* AERODIO, non umbratili quondam viro, ſed rerum, quæ geruntur, apprime perito, viſum, Jus Romanum de ventre in poſſeſſionem mittendo et curatore ventri dando, heic merito valere, ita ut ſatius ſit regnare ventrem i. e. curatores a populo dandos, quam agnatum. Lectu dignus eſt AERODIVS ipſe. PVFENDORFIVS, qui *Ærodii* tradita vel ignoravit vel neglexit, iſtiusmodi, regni ſtatum pro quadam interregni ſpecie habet, ratus Imperium interea adminiſtrandum eſſe eo modo, quo alias in minorennitate Regis ſolet; Aſt non usquequaque liquet, qualis ſit legitimus adminiſtrandi modus ſub rege minorenni. Dubium eſt an locus ſit Tutelæ *Teſtamentariæ et legitimæ agnatorum.* Si populus nihil determinaverit, Regis erit providere, quis curam regni et Regis futuri ſuſcipere debeat, ut itaque Tutela Teſtamentaria in regnis quoque locum habeat. HERTIVS *in Diſſ. de Tutela regia Sect. I. §. 11. et 13.* Dn. BOEHMER *Jure publ. univerſal. L. III. C. IV. §. 27. lit. i.* GRIBNERVS *in Principiis Jurisprud. nat. L. II. Cap. X. §. 6.* diſſentientibus licet HVBERO *in Tr. de jure Civit. L. I. Sect. 7. C. 8. n. 4.* GVNDLINGIO *in Jurisprud. nat. C. 28. n. 14. 17.* et GROT. *L. I. C. III. §. 15.* qui ultimus tamen inter patrimonialia et non patrimonialia imperia diſtinguit. Si vero de voluntate populi conſtet, et Lex fundamentalis adſit, tunc illa certis perſonis, aut proceribus imperii, aut proximis agnatis Tutelam Legitimam defert, quamvis alii Tutelam legitimam plane non admittant, quorum rationes contra illam juſte ſubduxit BOEHMERVS *l. c. lit. K.* Paucis tamen abhinc annis publicorum monumentorum fide cognovimus, Ducem Aurelianenſem Philippum, Tutorem antehac Ludovici XV. Galliæ Regis, tutelæ Regiæ dignitatem et officium proprio agnationis iuri deberi maluiſſe. Fac autem tutelam propinquorum legitimam non obtinere in regnis, omnemque Tutoris dationem pendere ab arbitrio populi. Nil aliud ſupereſt, quam quod in caſu prægnantis viduæ Regiæ, ſoli populo Conſtitutio Tutoris relinquenda ſit. Idem eſt quorſum inclinat AERODIVS *l. cit.*

§. XXXVII.

Finiamus nunc cum monito, huc usque nos recenſuiſſe inſigniores et frequentiores quidem, ſed non omnes incertæ ſucceſſionis regiæ caſus. Dantur enim plures v. g. ſi valor factæ renunciationis

ſit

ſit dubius, GRIBNER *L. II. C. X. §. 7.* ſi Succeſſor Legitimus animi morbo laboret v. BOEHMER *l. c. §. 24. 25.* quid, ſi gemelli nati et per incuriam obſtetricis lateat, quis prior utero exiverit, iure primogenituræ gaudeat? de quo caſu legi poteſt PESTEL *in ſæpe cit. Diſſ. §. 15. et* TIRAQVELL. *in Tr. de jure primogenituræ v. Stryck in Exam. Jur. Feud. Cap. X. §. 32.*

Quid autem? num quoque Succeſſionem regni dubiam dixeris, *cum filius vel agnatus Regis, vivo Principe regnante, in hunc vel ipſam Rempublicam tam graviter deliquit, ut ſucceſſione indignus videatur?* Removemus hic caſum, ſi iſte filius vel agnatus Regis expreſſa Regis et populi voluntate ſive Decreto Comitiali declarata, a Succeſſione excluſus ſit; qualem exhæredationem etiam in regno non patrimoniali iuſte fieri contra GROTIVM, BOECLERVS, HORNIVS et imprimis VITRIARIVS, *in Inſt. J. N.* et *Gent. L. II. C. VII. §. 57.* affirmant, quam in rem exempla antiquiora et recentiora minime deſunt. Noviſſimum extat exemplum in defuncto Imperatore Ruſſorum PETRO Imo, qui filium ſuum Czarowitzium ob aſperitatem morum 1718 regni incapacem declarabat, de quo confer. Tr. ſ. t. *Das Recht der Monarchen in willkührlicher Beſtellung der Reichs-Folge durch* Petri I. *den 11. Febr. 1722. publicirten Verordnung feſt geſetzet, und von der ganzen Ruſſiſchen Nation eydlich approbiret.* Quod ſcriptum conſenſu Imperatoris Ruſſorum a Clero in lingua Ruſſica Moſcoviæ typis expreſſum, poſtea in linguam germanicam translatum prodiit Berolini 1724. 4. cui addas: *Unterſuchung nach dem Recht der Natur, wie weit ein Fürſt Macht habe ſeinen erſtgebohrnen Printzen von der Nachfolge im Reiche auszuſchlieſſen, 1718.* Supponitur hoc loco expreſſam Regis vel populi excluſionem abeſſe, ubi quidem ego non auſim aſſerere, Regis filium vel agnatum, de quo loquimur, liquido et certo iure ſucceſſionem amiſiſſe. Olim quidem in Gallia imperante Carolo VI. IOHANNES DE TERRA RVBEA *de Succeſſione Regia in IIdi Tractatus Articulo 2do* nimis confidenter adſtruxit, Regis agnatum Burgundiæ Ducem *Johannem Intrepidum* utpote criminum publicorum reum excidiſſe iure ſucceſſionis et adminiſtrationis. Modeſtius exiſtimaveris, tunc ius ſuccedendi ita dubium reddi, ut, defuncto rege, populo integrum ſit inquirere, et definire, quo usque delicta ſucceſſoris ante patrata regni amiſſionem mereantur. Et hæc, pro præſenti rerum copia ſufficiant. Interim B. L. noſtris conaminibus haud ſiniſtre interpretandis, noſtroque bene merendi ſtudio faveas.

TANTVM.

(*.*)

[BIBL]IOTECA N[AZ]. ROMA [VI]TTORIO EMANUE[LE]